

Språket, människan och världen

Läraranvisning Textview

Verksnummer: 40107

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Språket, människan och världen

Författare: Victoria Johansson

Gerd Carling

Arthur Holmer m.fl.

ISBN: 978-91-44-08339-1

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	4
Pedagogiska tips	5
Bildbeskrivningar	6

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till och om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Till den här boken finns svällpappersbilder (taktila bilder) på de olika skriftsystemen som återfinns i boken.
- Registret är flyttat till efter textfliken.
- Markerad text. Kursiv stil markeras ej i boken med undantag för boktitlar i litteraturlistorna. Fet text markeras då det är enstaka ord som framhävs.
- Ord med ordförklaringar i marginalen står efter aktuell rubrik.
- Flera tabeller är omarbetade för att få plats i Textviewformatet. Detta kan göras på flera sätt. Några tabeller skrivs över ett uppslag. Några tabeller har fått en nyckel med förkortningar. ex sid 148

Nyckel

bi = Bilabial artikulation

al = Alveolar artikulation

	bi	al
tonande	[bâ:] 'galen'	[dâ:] 'svära'
tonlösa oaspirerade	[pâ:] 'faster/moster'	[ta:] 'öga'
tonlösa aspirerade	[pt_hâ:] 'duk'	[tt_hâ:] 'landningsplats'

- Vokalfyrstoringarna skrivs som tabeller ex sid 135:
Vokalfyrstoring som visar ljuden i munnen. Om två symboler uppträder i par står symbolen till höger för en rundad vokal.

	främre	halvfrämre	central	bakre
sluten	i y	-	ɤ = {	M \ u
halvsluten	e	ɨ	-	G o
mellanvokal	-	@	-	-
halvöppen	-	E 2	-	V O
öppen	-	a &	-	A Q

Sidspecifika förändringar

99

Kyrilliska alfabetet finns som en bild. Det finns en kort bildbeskrivning till eleven. Rita gärna bokstäverna på en ritmuff om eleven är intresserad av formen på bokstäverna.

Till läsaren

- Till den här boken finns några svällpappersbilder. Har du dem inte så kontakta SPSM order på tele: 020-232300. (De ingår i boken och kostar inget extra.) Det finns bildbeskrivningar till de bilder som tillför texten något. Bilder som inte har bildbeskrivningar är ofta foton av unga killar och tjejer.
- Det finns uppgifter i boken men inget facit. Efter textfliken finns ett register.
- I din bok finns inte fet eller kursiv stil markerad. I svartskriftsboken står viktiga begrepp med fet stil. Du får dessa i en lista direkt efter rubriken till stycket. Här finns också ord som har förklaringar (i svartskriftsboken står de i marginalen). Det är länkat till förklaringarna som står i en egen flik. Observera att titlar i bok- litteraturlistor alltid är kursiverade (så ska du också skriva titlarna). Ord som både är kursiva och feta i svartskriften är skrivna med VERSALER i din bok.
- Det finns mycket fonetik i boken (kapitel 6). Fonetiken står alltid inom hakparenteser []. I textview skrivs alltid fonetik för digital skrift med SAMPA.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Pedagogiska tips

- I den här boken finns fonetik. I en e-bok i Textview-format skrivs fonetik för digital skrift med SAMPA. Läs mer på www.phon.ucl.ac.uk/home/sampa.
Det svenska språkets teckenuppsättning hittar du här:
www.phon.ucl.ac.uk/home/sampa/swedish.htm
För att underlätta skolarbetet är det viktigt att alltid gå igenom nya tecken med eleven.

Bildbeskrivningar

Omslag

Teckning av ett träd som istället för löv har människor. Människorna rör kroppen på olika sätt, de hoppar, står på händer, dansar och går. Trädet är ritat på ett papper med kilskrift.

7

Foto av två elefanter som nosar på varandra med snablarna.

8

4 foton av olika personer som samtalar.

- Ett par i en soffa. Mannen håller ut ena handen och tittar intensivt på kvinnan. Kvinnan håller ena handen i pannan och tittar ner i golvet. De ser inte ut att komma överens.
- En ung kvinna tittar intresserat mot en ung man. Hon ler och är klädd i kavaj. Situationen är antagligen på arbetet.
- Två män står mitt emot varandra. Den ena har armarna korsade framför kroppen och ser besvärad ut. Den andra står med ena handen på höften. De är båda klädda i kostym och situationen ser ut att vara på arbetet.
- Två kvinnor pratar med varandra i en soffa. Båda lutar sig framåt och gestikulerar med öppna händer framför kroppen. De tittar intensivt på varandra.

11

2 foton.

- Pyramiderna i Egypten. 6 pyramidformade stora byggnader i sten syns i ett ökenlandskap.
- 6 personer som jobbar framför var sin dator i ett kontor. Samtliga har vit skjorta och slips (män och kvinnor).

14

Foto av en anslagstavla med 15 lappar. På dem står:

oigado, Dank U, Merci, mahalo, Köszí, cnacuóo, Grazie, Thank you, mauruuru, Takk, Gracías, Dziękuję, Dekuju, danke, Kiitos

17

Foto av en äldre lantbrukare som står framför sin traktor på en klövervall.

20

Foto av en Jay-Z som är en svart man. Han är klädd i en stor vit t-shirt och en keps som sitter lite på sned. På den står det: Von Dutch. Runt halsen hänger en kedja med två

metallbrickor och runt handleden en klocka med diamanter. Han håller handen framför kroppen och gör ett V-tecken med fingrarna åt sidan.

22

Foto av tre kvinnor som tecknar ordet fjäril. De korsar handlederna och krokas ihop tummarna. Hanflatorna blir fjärilens vingar.

23

Foto av två barn på förskolan som spelar ett spel med bilder av samer, renar, samiska flaggan, björnar, renkött osv.

24

Foto av Timbuktu som ler väldigt stort! Han är smal och har en smal mustasch.

25

Foto av en hand som skriver olika tecken med en röd penna i en text.

28

Foto av löpsedlar. På Aftonbladets står: Let's dance-Tinas troshopp. "Vi borde skrivit upp röstnumret där bak ..." och en bild på Tina som dansar och kjolen som åkt upp och visar trosorna bakifrån.

På Kvällsposten står: Mat-Tinas troschock i Let's Dance och en bild på hennes rumpa under kjolen.

30

Foto av en klädkammare som är fylld av hyllor och hängare. Kläder ligger och hänger pedantiskt.

31

Foto från en balettsal där 6 dansare står på tårna i sina tåspetskor. Benen är sträckta och armarna hålls böjda ut från kroppen.

32

Foto av Måns och Eva som tillsammans håller i en bild på två hjärtan med noter och en glad figur.

34

Grafittimålning av ord. På målningen står: HIPHOP, GRAFITI, SVN, URBA och fler ord som inte går att se eftersom de skrivits över. Tavlan ger ett glatt intryck

43

Foto av en man som likt Hamlet pratar med en döskalle som han håller i sin hand.

45

Foto av en markatta som sitter i ett träd och skriker.

49

Foto av en överfull korg med Karl-Johan svampar.

55

Foto av två tjejer, en skriver och den andra tjejen viskar i hennes öra.

57

Tidningsuppslag med rubrikerna: "Mia, 29, vill föda en klonad baby" och "302 döda i flygkrasch".

60

Statusruta från Facebook. Wilma har skrivit: Vikarie + grammatik på spanskan :(

69

Foto av en segelbåt. Längs sidan hänger 3 fendrar, de har formen som cylindrar. De hänger i rep från båtens mantåg (staket).

75

Foto av en pappa och dotter. Flickan visar hur högt något är med händerna framför ansiktet. Handflatorna pekar nedåt.

76

Foto av en mamma som läser högt för ett litet barn.

78

Teckningar av ordet katt på teckenspråk.

1. Vänster hand hålls utsträckt framför kroppen. Den högra handen klappar.
2. Tumme och pekfinger hålls ihop vid kinderna på båda sidorna.

81

Foto av en flicka som håller i en fotboll.

95

Stenstaty av en kvinna. Hon håller händerna framför kroppen och har långa tjocka flätor.

98

Germanska språk är uppdelade i västgermanska och nordiska språk.

Västgermanska språk: engelska, afrikaans, nederländska, jiddisch och tyska.

Nordiska språk är indelade i ö nordiska med isländska och färöiska och fastlandsnordiska med danska, svenska och norska.

98

Romanska språk är indelade i en sydlig och en stor kontinental grupp.

Sydlig innehåller: korsikanska och sardiska.

Kontinental innehåller rumänska, italienska och västlig. Västlig innehåller grupperna iberiska och galloromanska. Iberiska innehåller portugisiska, galiciska och spanska. Galloromanska innehåller franska, occitanska och katalanska.

99

Kyrilliska bokstäver påminner om de latinska svartskrifts bokstäverna.

100

Språkträd som visar hur de olika språken hänger ihop. De kommer alla från indoeuropeiska som grenar sig i olika grupper med språk. Några språk är ensamma i sin grupp.

- Keltiska delar sig i
  - Ökeltiska med: Iriska, Skotskgaeliska, Breton
  - Fastlandskeltiska med: Galliska, Keltiberiska
- Germanska delar sig i
  - Nordiska med: Svenska, Norska, Isländska
  - Väst germanska: Tyska, Engelska
  - Östgermanska: Gotiska
- Italiska är
  - Latin+: Spanska, Franska, Italienska, Rumänska
- Baltoslaviska är delat i:
  - Baltiska: Litauiska, Lettiska
  - Slaviska: Ryska, Polska, Serbokroatiska
- Indoiranska är delat i:
  - Iranska: Persiska, Pashtun, Kurdiska
  - Indiska: Sanskrit + Hindi/Urdu, Bengali, Punjabi, Romani
- Albanska
- Armeniska
- Grekiska
- Tokhariska+
- Anatoliska+ är delat i:
  - Luviska+ och Hettitiska+

101

Världskarta som visar att hela världen pratar ett indoeuropeiskt språk utom: Finland, Ungern, norra Afrika och Madagaskar, arabiska halvön, Turkiet, Sydostasien, Kina och Mongoliet.

102

Foto av en dalgång mellan höga snötäckta berg.

103

Foto av koranen. Det är en stor bok skriven med vacker arabisk skrift som ser ut som bågar i olika storlekar.

105

Karta över Europa med språk utsatta. Här finns en lista med språk och de länder som språket talas i:

Samiska: Sverige (Lappland), Finland, Norge, Ryssland (Kolahalvön)

Svenska: Sverige, Finland

Norska: Norge

Danska: Danmark, Schleswig

Isländska: Island

Färöiska: Färöarna

Tyska: Tyskland, Österrike, Schweiz, Luxemburg, Liechtenstein, Alsace, Lorraine, Nordöstra Nederländerna

Nederländska: Nederländerna, Belgien, en liten del av Frankrike och Tyskland,

Engelska: Storbritannien, Irland

Frisiska: Nederländerna (Friesland), Tyskland (Schleswig-Holstein)

Franska: Frankrike, Belgien, Schweiz, Luxemburg, Monaco

Katalanska: nordöstra Spanien (Katalonien, Valencia, Roussillon, Balearerna, Andorra)

Spanska: Spanien

Portugisiska: Portugal

Italienska Italien, Schweiz, San Marino

Rätorumänska: Schweiz

Rumänska: Rumänien, Moldavien

Bosniska: Bosnien

Ryska: Ryssland, Vitryssland, alla forna sovjetstater

Ukrainska: Ukraina

Vitryska: Vitryssland

Gaugaziska: Moldavien

Kaukasiska och altaiska språk: Ryssland (mellan Svarta havet och Kaspiska havet) Georgien, Armenien, Azerbajdzan

Ossetiska: Ryssland (Nordossetien), Sydossetien, Georgien, Turkiet

Georgiska: Georgien, Iran, Turkiet
Armeniska: Armenien, Turkiet, Iran, Syrien, Libanon, Grekland och Azerbajdzjan (Nagorno-Karabach).
Azeriska: Azerbajdzjan, Iran
Bulgariska: Bulgarien
Serbiska: Serbien, Kosovo
Kroatiska: Kroatien
Slovenska: Slovenien
Montenegrinska:
Makedonska: Makedonien
Tjeckiska: Tjeckien
Slovakiska: Slovakien
Polska: Polen
Lettiska: Lettland
Litauiska: Litauen
Grekiska: Grekland, Cypern
Albanska: Albanien, Kosovo, Makedonien
Walesiska: Wales
Bretonska: Bretagne
Finska: Finland, Ryssland (Karelen)
Estniska: Estland
Ungerska: Ungern, Transsylvanien, Slovakien
Turkiska: Turkiet, Bulgarien, Nordcypern
Baskiska: Baskien autonom region, Spanien (norra Navarra), Frankrike (franska Baskien)

106

Världskarta där de olika språkfamiljerna finns utsatta.

Eskimå-aleutiska: Norra Nordamerika och Grönland

Nadene: nordvästra Kanada och ett område i västra USA

Amerind: Nordamerika (utom de områden angivna ovan), Central och Sydamerika

Indoeuropeiska: Europa, sydvästliga Asien,

Uraliska: östra och norra Europa (Finland), nordvästra Asien, Ungern

Afroasiatiska: sydvästra Asien, norra och östra Afrika
Nilosahariska: mittersta Afrika (Sudan, Uganda, Kenya)
Khoisanspråk: södra Afrika (Angola, Botswana, Namibia)
Nigerkongo: Mellersta och södra Afrika
Altaiska: Norra, centrala och östra Asien
Kaukasiska: Sydvästra Asien (området mellan Svarta havet och Kaspiska havet)
Sinotibetanska: Östasien
Dravidiska: Södra Indien och Sri Lanka
Thai-kadai: Sydöstasien (Thailand) och södra Kina
Austronesiska: öar Sydostasien och Stilla havet
Austroasiatiska: Sydösten och nordöstra Indien
Papuaspåk: Nya Guinea och öar runtomkring
Australpråk: Australien

107

Tidningssida med hebreisk text och ett foto av George W Bush, Silvan Shalom och Bill Clinton.

109

Flagga och karta över Romernas vandring från Indien till Europa med årtal.

Centrala Indien 500-800 e. Kr.

Iran 700-900 e. Kr.

Armenien 800-1000 e. Kr.

Grekland 1100-1200

Centraleuropa 1300-talet

Västeuropa 1400-talet

Skandinavien, Brittiska öarna, Ryssland 1500-talet

Romernas flagga har två vågräta band i blått och grönt. Mitt på finns ett rött hjul.

113

Kakel med bönen Fader vår på esperanto i Jerusalem.

Runt kakelplattorna med texten finns kakel med blommor.

Patro nia, kiuestas en la cielo. Sanktigata estu via nomo. Venu via regno. Farigu via volo, kiel en la cielo, tiel ankaŭ sur la tero. Nian panon ciutagan donu al ni hodiaŭ. Kaj pardonu al

ni niajn suldojn, kiel ankau ni pardo nasal niaj ŝukfantoj. Kaj ne konduku nin en tenton. Sed liberigu nin de la malbono. Amen

116

Foto av tre män i en smal båt med ett litet enkelt fyrkantigt segel.

117

Karta som visar Madagaskar, Indonesien, Nya Zeeland och en massa öarna i Stilla havet mellan Australien och Sydamerika.

118

Foto av två nakna män som går längs en väg av sand. Vägen kantas av låga träd och torrt gräs. Männen bär på pilbågar och koger med pilar och ett slags stringkalsonger.

121

Foto av Amazonasfloden som flyter fram i djungeln. Träden böjer sig ner över det bruna, lugna vattnet.

128

Två foton. En tomte i en solstol och en tomt där ett hus ska byggas.

132

Foto av fyra stämjärn med lite olika bredder och form.

135

Modell som visar var vokalerna bildas i munnen.

[i] och [u] finns uppe i gommen ([i] framför [u]). Tungan böjs upp mot gommen.

[a] och [A] finns nere i munnen ([a] framför [A]) och tungan hålls nere i munnen.

139

Två teckningar som visar hur ljuden [t] och [N] i munnen.

Vid [t] hänger gomseglät längst bak i svalget fritt och vid [N] trycker tungan upp gomseglät.

143

Tre modeller som visar vokaler i arabiska, japanska och hebreiska (inom parentes står var i munnen de uttalas och om munnen är öppen eller slutet).

I samtliga språken finns i (främre, slutet) u (bakre, slutet) och a (central, öppen).

I japanska och hebreiska finns också e (främre, mellanslutet) och o (bakre, mellanslutet).

149

5 teckningar av munnar som gör olika ljud.

[s] - tungspetsen mot gommen bakom framtänderna.

[s\] - tungspetsen bakom underkäkens framtänder.

[j\] - tungspetsen mot underkäkens framtänder.

[x\] - tungspetsen mot underkäken.

[s`] - tungspetsen mot gommen.

152

Diagram som visar hur orden Polen och pålen uttalas. Polen startar högt och sjunker. Pålen håller höjd för att sedan sjunka brant och sedan resa sig igen.

153

Två diagram som visar ljudet i olika ord i språket yoruba och Mandarinkinesiska. I jämförelsen syns att yourubans ord håller sig i ungefär samma nivå. Ett ord sjunker och ett annat ord höjs lite. I Mandarinkinesiskan finns större skillnader. Här finns också beskrivningar av orden:

Hög jämn (1) [ma] mamma

Stigande (2) [má] hampa

Fallande-stigande (3) [m_X] häst

Fallande (4) [má] skälla ut

178

Foto av en liten chihuahua som nafsar en bondkatt i halsen. Katten är större än hunden!

186

Världskarta som visar de olika talföljderna

sov: Nordamerika, Sydamerikas atlantkust, Asien (ej Sydostasien), Japan,

svo: Europa, Afrika (utom Afrikas horn och nordvästra kusten), Kina

vso: Skottland, Irland, nordvästra kusten i Afrika, arabiska halvön, Indonesien, Nya Zeeland

vso/vos: atlantkusten i Nordamerika, Filipinerna

vos/vso/svo: latinamerika

sov/svo/vos: Australien

sov/svo/ovs/osv/vos/vso: Sydamerika (ej stillahavskusten)

187

En docka av filmfiguren Yoda från Star Wars. Han har grön hy och långa spetsiga öron som sticker ut åt sidorna.

187

Cirkeldiagram som visar att flest språk har SOV eller SVO. Fördelningen är (siffror i procent):

SOV 47

SOV 41

VSO 8

VOS 2

OVS <1

OSV <0,5

188

Teckning av figurer som finns på hornet och runorna. Runorna är översatta till latinska bokstäver och blir då:

jag – ek

hkewagast – hlewagastiR

av Holt – holtijaR

horn – horna

gjorde – tawido

189

Två tårtdiagram. Siffrorna anger procent

Tårtdiagrammet visar hur stor andel av världens språk som placerar adjektivet före nomenet (ADJ-N), efter nomenet (N-ADJ) eller där ordningen är fri.

64 n-adj

28 adj-n

8 fri ordning

Tårtdiagrammet visar hur stor andel av världens språk som placerar ägaren före det ägda (ÄGAREN), det ägda före ägaren (N-ÄGARE) eller där ordningen är fri.

54 ägare-n

38 n-ägare

8 fri ordning

196

Foto från en gågata i Shanghai där fullt med folk promenerar. Längs gatan finns höga skyskrapor och stora skyltar med kinesiska ord.

198

Skylt med en röd cirkel med ett diagonalt streck och en man som håller upp handflatan. Här finns texten: Obehöriga äga ej tillträde.

199

Världskarta som visar suffix och prefix.

Suffix: norra Nordamerika, Grönland, norra Sydamerika, Europa, Asien, Australien, stråk över centrala Afrika och Namibia.

Prefix: Latinamerika, Afrika (utom de områden som anges ovan), Indonesien, Nya Zeeland

Suffix och prefix: mellersta Nordamerika, Sydamerika (ej norra), öster om Svarta havet, Nya Guinea, Japan

203

Foto från en by på Grönland. Byn ligger i en vik där vattnet är täckt av snö. Husen är små och har olika färger som lyser upp i snön. I bakgrunden syns toppiga berg täckta av snö.

203

Modell som visar språk i en triangel. I hörnen av triangeln står:

- agglutinerande och turkiska
- flekterande och latin
- isolerande och thai

Mellan turkiska och thai finns finska.

Mellan latin och thai finns ryska.

211

Foto av en havsvåg. På toppen av vågen skummar sig vattnet.

228

Foto av smutsiga strumpor.

231

Teckning av en hjärna. Här finns olika delar av hjärnan markerade.

Frontalloben – längst fram (vid pannan)

Brocas område – bakom frontalloben

Rörelsecentrum – mitt i hjärnan med område för ben, arm och ansikte

Temporalloben – vid tinningen

Hörselcentrum – mitt i hjärnan

Wernickes område – i bakre temporallobeln

Syncentrum – längst bak i hjärnan, vid bakhuvudet

245

Skylt på en toalettdörr. Tecknet för kvinna är en människa i klänning och tecknet för man är en människa med byxor.

246

Rebus (bilder i parentes):
(hus) + et (hare) – e 1 (skor) + (sten)

246

Modell som visar att skriften har gått från semasiografiskt till glottografiskt som delas upp i:

- logografiskt (skrivtecken = ord och skrivtecken = morfem)
- fonografiskt (skrivtecken = fonem och skrivtecken = stavelse)

247

Sten med inristade hieroglyfer. I rader finns små bilder av olika symboler.

248

Tabell som visar de sumeriska skrivtecknens övergång från ritade logogram till kilskriftstecken.

I slutet av 3000-talet ritas orden huvud som ett huvud, fot som en kantig fot, himmel som fyra streck som korsar varandra och berg som tre halvcirklar. I början av 2000-talet ser dessa ord likadana ut med skillnaden att de har vridits 90 grader- År 2500 och 1800 skrivs samma ord med kilskrift, dvs strecken i teckningarna har formen som spetsiga trianglar dvs. halvcirklarna i berget har blivit 3 trianglar, strecken som används för att rita en fot har blivit spetsiga trianglar.

249

Egyptiska logogram. De är ritade som enkla teckningar:

- soldat, en gubbe som håller i en pilbåge och pilar
- öga, en oval med en cirkel i
- pilbåge, en böjd träpinne med en sträng
- plog, en enskärig plog med handtag
- skalbagge, insekt med 6 ben
- blomma, kronblad, stjälk och blad
- sol, en cirkel med en prick i mitten
- bröd, en oval med ett streck

249

Lista med fenicisk skrift och motsvarande hebreiska. Här finns namn och ljudvärde. På svällpappersbilden kan du känna tecknen.

Här nedan återges listan med kolumnerna Namn och Ljudvärde:

Tabell.

Namn	Ljudvärde
aleph	'
beth	b
gimel	g
daleth	d
he	h
waw	w
zain	z
heth	h
teth	t
yod	y
kaph	k
lamed	l
mem	m
nun	n
samek	s
ain	'
pe	p
sade	s
qoph	q
re ^ʔ	r
ʔ ^h in	ʔ ^h
taw	t

250

Lista med runor i futharken. Här finns ljudvärde, urgermanskt rekonstruerat namn och betydelse. På svällpappersbilden kan du känna runorna.

f fehu boskap, guld

u ûruz uroxe

th thurizah jätte

å ansuz gud

r radiô fart, vagn

k kaunan sjukdom, böld
g gebô gåva
w wunjô hopp, glädje
h haglaz hagel
n naudiz nöd, öde
i isaz is
j jêran gott år
i iwaz idegran
p perthô fruktträd
R/z algiz älg
s sôwilô solen
t tiwaz guden Tyr
b berkhanan björkris
e ehwaz häst
m mannaz människa
l laguz vatten
ng ingwaz fruktbarhetens gud
ôthalan ärvd egendom
d dagaz dag

251

Foto av en runsten där runorna är ristade tätt i vågräta och lodräta rader. Mellan raderna finns streck ristade. Streck och runor är färglagda med röd färg.

252

Modell som visar hur olika språk utvecklas ur andra språk. Här visas hur de hänger samman:

Proto kanaitiska delas upp i: Grekiska, Feniciska (utvecklas ej vidare), Aramaiska.

Grekiska utvecklas till: Kyrilliska, Latinska, Modern grekiska

Aramaiska utvecklas till: Arabiska, Modern hebreiska, Indiska

Indiska utvecklas till: Tamil och Devanagari, Tibetanska, Thai

253

Skrivtecken som visar tecknen för tiger och drake. De visar hur tecknen har utvecklats från att ha varit små bilder av djuren till att bli ett skrivtecken som består av några raka streck.

Tecknen är indelade i olika tidsperioder: orakelben, bronsföremål, sigill, klerikal, standard och förenklad.

255

Tre maya tecken. Tecknet Balam liknar ett monsters skalle. Ba-balam är Balam (monstret) och en bild som liknar en glasiglo. Ba-la ma Består av Ba (glasiglon) och en bild av en stor sten på två mindre stenar.

261

Foto av segelbåtar som seglar i en vacker solnedgång.

264

Teckning av slaget vid Hastings där normanderna strider i rustning till häst och anglosaxarna är fotsoldater.

266

Foto av två äldre kvinnor utanför en hydda byggd av jord och bräddor. Kvinnorna har färgglada kläder och långt vitt hår.

268

Foto av fortet Elmina som ligger vid vattnet. Fortet är byggt av tjocka, murade, vita väggar.

270

Teckning av en samuraj som just ska dra sitt svärd från slidan. Han är klädd i en omlottjacka och har håret samlat i en tofs mitt på huvudet.

272

Filmfoto från Trilogin om Härskarringen av alven Legolas (Orlando Bloom). Legolas har spetsiga öron, ljust långt hår och en mantel med ett spänne med formen av ett löv.

278

Foto från en gata i en indisk by. Mellan en bil och en moped finns en kärra som dras av två oxar med stora horn. I kärran står en man upp, han håller händerna på ryggen.

285

Foto av ett tangentbord med siffertangenter. På dem finns även bokstäver. Tangenten med 4 har även GHI, 7 har även PQRS och 8 TUV (resten av tangenterna syns inte på fotot).

295

Schema för text-till-talomvandlingssystem

1. Text
2. Språkidentifiering
3. Lingvistisk analys - Morfologisk analys, Lexikon och regler, Syntaktisk analys
4. Prosodisk analys - Regler och lexikon

5. Fonetisk beskrivning - Regler och talenheter
6. Konkaterering - Regler
7. Tal

301

Staty av Platon som sitter i en stol. Han har lockigt skägg och hår. Han är klädd i en himation, ett rektangulärt tyg som är svept runt kroppen och upp över vänster axel.

303

Etsning av Darwin. Han är en gammal man med långt skägg.

304

Staty av bröderna Grimm. Båda tittar ner i en stor uppslagen bok. De har långa rockar och halvlångt hår. De ser allvarliga ut.

305

Foto av en man och en kvinna som sitter på marken. På en plåtburk har mannen en kassettbandspelare. Båda har kort, grått hår. Mannen har vit hy och kvinnan har mörk hy och är tjock.

309

Trädstruktur som visar förflyttning av satser i den tyska meningen Hans hat druckit öl idag:

Hans hat heute Bier getrunken.

Heute hat Hans Bier getrunken.

Bier hat Hans heute getrunken.

Hans flyttas från TP Spec till CP Spec

hat flyttas från T^{^0} till C^{^0}

heute flyttas från T^{^1} VP ADV till CP Spec

Bier flyttas från T^{^1} VP VP DP till CP Spec

getrunken flyttas från T^{^1} VP VP V till CP Spec

319

Runsten med runor ristade i en slingrande orm. Istället för mellanslag finns en prick mellan orden.